

Статус податкового резидента в Україні: онлайн тест для обов'язків щодо КІК

Довідково:

Компанія «Вікторія» здійснює професійний податковий супровід фізичних осіб та власників бізнесу, включно з:

- формуємо **обгрунтовані висновки** про податкове резидентство;
- підготовкою та поданням **звітності контрольованих іноземних компаній (КІК)**;
- підготовкою та поданням **річних декларацій про майновий стан і доходи**, зокрема щодо **іноземних доходів** та **інвестиційних прибутків**;
- розрахунком і поданням **декларацій для отримання податкових знижок**;
- аналізом **податкового резидентства** та консультуванням щодо застосування норм міжнародних угод про уникнення подвійного оподаткування.

Надання консультацій і підготовка звітності здійснюється з урахуванням положень Податкового кодексу України, міжнародних договорів та практики податкових органів.

Форма швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Таблиця даних для податкової: що це і навіщо вона потрібна

Таблиця даних платника ПДВ – це ключовий інструмент, який дозволяє податковій службі розуміти, які саме операції здійснює ваш бізнес, і за якими товарами чи послугами ви подаєте податкові накладні.

Саме наявність позитивно прийнятої Таблиці даних часто стає запорукою того, що податкові накладні не блокуються автоматично.

□ Ми супроводжуємо підготовку та подання Таблиці до позитивного результату

Компанія «Вікторія» надає повний супровід у процесі:

- аналізу діяльності підприємства та ризиків блокування ПН;
- підготовки пакету документів (пояснення, первинні документи, обґрунтування);
- подання Таблиці даних до ДПС;
- супроводу розгляду комісією та усунення можливих зауважень;

- повторного подання у разі відмови – до отримання позитивного результату.

Ми працюємо з усіма регіонами України та маємо практичний досвід супроводу десятків успішних кейсів.

□ Заовте послугу супроводу: напишіть нам або телефонуйте – і ми допоможемо зробити все оптимально.

Отримати послугу

×

Надіслати запит

Для того, аби почати співпрацю з командою Victory Group – надішліть листа за допомогою контактної форми. Надаємо послуги відповідально та компетентно.

+38 (095) 595 77 77

Працюємо по всій території України

Компанія «Вікторія»

Ваш телефон

Ваш email

Ваш запит

Надіслати

□ Де діє послуга

Послуга доступна по **Україні**.

Працюємо як особисто, так і дистанційно.

Компанія Вікторія

Станьте постійним клієнтом – це лише перший крок. Далі працює система, яку ми вибудували для вас

Відображення граф 31–33 Звіту КІК при пільзі 2 млн євро

Призначення граф 31–33 та поріг звільнення (2 млн євро)

Графи 31–33 Звіту про контрольовану іноземну компанію (КІК) містять перелік операцій КІК з певними категоріями нерезидентів (зокрема, з нерезидентами в “низькоподаткових” юрисдикціях, пов’язаними особами-нерезидентами та нерезидентами з визначеними організаційно-правовими формами). Ці дані зазначаються з деталізацією по кожній операції (контрагент, країна, код платника тощо) і слугують податковій для контролю трансфертного ціноутворення (ТЦУ) та діяльності КІК.

Відповідно до підпункту 39^{2.4} Податкового кодексу України

(ПКУ), якщо сукупний дохід КІК не перевищує 2 млн євро за звітний період, контролююча особа має право не включати прибуток цієї КІК до оподаткованого доходу (так звана “пільга 2 млн євро”). Простіше кажучи, **прибуток КІК звільняється від оподаткування в Україні, якщо виконано критерій доходу $\leq$ 2 млн євро.** Однак навіть у таких випадках контролер все одно зобов’язаний подати **Звіт про КІК** і заповнити відповідні розділи для розкриття інформації. Дані граф 31–33, хоча й не впливають прямо на поточне оподаткування “звільненого” КІК, потрібні податковій для майбутнього аналізу. **До прикладу, ДПС отримує додаткову інформацію про “дружні” КІК, про перетікання доходів на офшорні компанії (що зменшує податкові зобов’язання КБВ – фізичної особи резидента), використання інших схем перенесення чи зменшення податкового навантаження навіть з країни резидентства КІК**

Іншими словами, якщо прибуток КІК зараз не оподатковується, податковий орган все одно збирає інформацію про її операції для контролю в наступних періодах.

Обов’язковість заповнення граф 31–33 при звільненні КІК

Спочатку норми ПКУ щодо заповнення граф 31–33 за умов звільнення КІК від оподаткування трактувалися неоднозначно. У **2023 – на початку 2024 року** податкові органи в роз’ясненнях фактично **дозволяли не заповнювати графи 31–33, якщо застосовується пільга 2 млн євро** (така позиція була оприлюднена в базі ЗІР, питання ID 40810, та підтверджена низкою індивідуальних податкових консультацій).

Проте у квітні 2024 року Державна податкова служба змінила підхід. У **листі №3/2024 від 17.04.2024 р. (п. 2.6)** податкова **чітко зазначила, що ПКУ не містить жодних виключень, які дозволяли б контролеру не відображати у Звіті інформацію в графах 31–33.** Цю позицію підтверджено також низкою ІПК у травні 2024 р. – податківці наголосили, що навіть якщо КІК

звільнений від оподаткування, **рядки 31–33 Звіту про КІК підлягають заповненню**. Наведемо цитату з роз'яснення: «*статтею 39² ПКУ не встановлено окремих правил або виключень для контролюючої особи щодо невідображення у Звіті інформації... отже, така інформація підлягає відображенню у відповідних графах Звіту*». Таким чином, станом на 2024–2025 рр. офіційна позиція ДПС однозначна: **контролююча особа повинна заповнювати графи 31–33 Звіту про КІК навіть за наявності “пільгового” статусу КІК**.

Відповідальність за неналежне відображення інформації

Невиконання вимоги щодо розкриття всіх необхідних відомостей у Звіті про КІК (наприклад, якщо контролер **неповно відобразив операції у графах 31–33**) загрожує суттєвими штрафами. Згідно з п.120.7 ПКУ, передбачено штраф **3% від суми доходу КІК або 25% від скоригованого прибутку КІК (за рік) – залежно від того, що більше**, за кожен випадок не відображення або неправдивого відображення інформації, але не більше 1000 прожиткових мінімумів за кожен такий випадок. У 2025 році максимальний розмір цього штрафу оцінювався приблизно в **3,03 млн грн за кожне порушення**. Отже, **ціна питання дуже висока**, навіть якщо йдеться лише про формальне порушення в заповненні звіту.

Варто зазначити, що наразі, в умовах дії воєнного стану, безпосереднє застосування штрафів **призупинено**. Відповідно до п. 72 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (зі змінами, внесеними Законом №4113-IX від 04.12.2024), **не застосовуються штрафні санкції** за КІК-порушення, вчинені в період з 01.01.2022 р. до кінця місяця скасування воєнного стану, **за умови**, що контролююча особа виконає свої обов'язки протягом 6 місяців після завершення воєнного стану. Також на цей період контролер (та посадові особи) звільнений від адміністративної і кримінальної відповідальності за порушення правил КІК. Але після закінчення війни мораторій сплине, і податкова матиме право накладати

вищезазначені штрафи. Таким чином, тим, хто скористався пільгою і не заповнив графи 31–33, доведеться **дооформити звіти** протягом пільгового періоду, щоб уникнути багатомільйонних санкцій у майбутньому.

Судова практика та перспективи оскарження

На сьогодні **прямої судової практики** щодо штрафів за невідображення операцій у графах 31–33 Звіту КІК **ще немає**. Правила КІК запрацювали лише з 2022 року і наразі діє мораторій на штрафи, тож **перші судові спори очікуються після завершення воєнного стану** (коли ДПС почне штрафувати контролерів, які не виправили звіти). Втім, фахівці вже зараз прогнозують, як можна буде захищатися у таких спорах. Одним із ключових аргументів може стати **презумпція правомірності дій платника податків** у разі неоднозначності норм (пп. 4.1.4 ПКУ): сам закон містить принцип, що всі неясності трактуються на користь платника. У нашому випадку є очевидна **неоднозначність трактування вимоги заповнення граф 31–33** – про це свідчить хоча б те, що **позиція податкової змінилася** (спершу дозволяли не заповнювати, згодом заборонили). Таким чином, контролер, який не наводив операції у графах 31–33, посилаючись на офіційні роз'яснення ДПС того часу, може в суді доводити відсутність своєї вини та правомірність своїх дій. Додатково зазначають, що відсутні будь-які збитки для бюджету (оскільки прибуток КІК і так не оподатковувався), а накладення величезного штрафу за суто технічне порушення виглядало б **непропорційним** (принцип співмірності покарання). Отже, у майбутніх спорах суд може взяти до уваги ці обставини та стати на бік платника, якщо той діяв відповідно до тодішніх роз'яснень і не завдав шкоди державі.

Короткі відповіді на ключові питання

- Чи потрібно відображати операції в графах 31–33, якщо дохід КІК не перевищує 2 млн євро? – Так. Навіть «звільнений» від оподаткування КІК зобов'язаний заповнити ці графи Звіту. Податкові органи наголошують, що ПКУ не передбачає виключень, отже інформація про такі операції підлягає відображенню.
- Чи були роз'яснення щодо незаповнення граф 31–33 раніше? – Так, але позиція змінилась. Раніше податкова в індивідуальних консультаціях дозволяла не наводити ці дані при виконанні умови пільги. Однак з квітня 2024 р. ДПС чітко заявила про **обов'язковість заповнення граф 31–33** навіть для КІК з доходом ≤ 2 млн євро.
- Чи є законодавчі підстави не заповнювати ці графи? – Ні. Вимога розкривати інформацію у графах 31–33 встановлена нормами ПКУ, без будь-яких винятків для випадків пільгового оподаткування. Іншими словами, це **прямий обов'язок**, визначений законом, а не просто рекомендація.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся

за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Податкові наслідки помилкового зазначення способу оплати «подарунковий сертифікат»

Визнання операції як доходу ФОП- єдинника

Помилкове зазначення в чеку способу оплати не звільняє від необхідності відобразити отримані кошти як дохід. У ситуації, коли фактична оплата надійшла на картковий рахунок ФОПа (грошові кошти безготівково), ця сума однозначно належить до доходу платника єдиного податку. Згідно з п. 292.1 ПКУ, доходом ФОП-єдинника вважаються кошти, отримані протягом звітного періоду в грошовій формі – готівковій чи безготівковій. Отже, оплата на картку є грошовим надходженням, яке треба включити до доходу. Помилка працівника при виборі способу оплати не змінює того факту, що ФОП отримав кошти за

надану послугу. **Важливо:** якщо не врахувати цю операцію як дохід (помилково вважаючи, що «подарунковий сертифікат» не генерує дохід), це призведе до заниження оподатковуваного доходу, що є податковим порушенням. Оскільки в даному випадку жодної реальної передоплати чи стороннього сертифіката не було, а відбулась звичайна оплата послуги, суму оплати треба відобразити в книзі обліку доходів ФОП та включити до загального обсягу доходу спрощенця за період.

Ризики від неправильного зазначення способу оплати в чеку

Помилка в чеку (вказано «Подарунковий сертифікат» замість реального способу оплати) може спричинити два напрями ризиків: порушення правил спрощеної системи через негрошовий розрахунок та порушення вимог до фіскальних чеків (РРО/ПРРО).

1. Порушення умов спрощеної системи (негрошовий розрахунок). Відповідно до п.291.6 ст.291 Податкового кодексу, ФОП 1–3 груп єдиного податку мають здійснювати розрахунки **винятково в грошовій формі** – готівковій або безготівковій (у тому числі електронними грошима). Державна податкова служба неодноразово роз'яснювала, що оплата подарунковим сертифікатом не вважається грошовою формою розрахунку. Сертифікат – це лише документ, що дає право на отримання товарів/послуг, а не самі гроші; фактично гроші були сплачені раніше при придбанні сертифіката. Таким чином, **прийом сертифіката як оплати прирівнюється до бартеру**, що прямо суперечить умовам перебування на єдиному податку. Якщо податкова розцінить помилковий чек як реальну операцію з сертифікатом, це формально означатиме порушення п.291.6 ПКУ. Наслідки такого порушення дуже серйозні: дохід, отриманий в результаті негрошової операції, оподатковується за ставкою 15% єдиного податку (замість звичайної фіксованої ставки) згідно з пп.3 п.293.4 ПКУ. Крім того, ФОП зобов'язаний подати заяву про відмову від спрощеної системи оподаткування і перейти на

загальну систему з початку наступного кварталу після допущення порушення (вимагається пп.4 пп.298.2.3 ПКУ). Іншими словами, **податкова може вимагати сплатити 15% від суми цієї операції та анулювати статус платника єдиного податку** у разі підтвердження факту оплати не грошима. Такий фіскальний підхід ДПС підтверджений у офіційних роз'ясненнях: податківці прямо зазначають, що використання подарункових сертифікатів є недопустимим для єдинників і призводить до втрати права застосовувати спрощену систему.

В нашому випадку фактична оплата була грошовою (на рахунок), тобто ФОП реально не порушував вимогу п.291.6 ПКУ. Проте **ризик полягає в документальному підтвердженні**: фіскальний чек наразі містить ознаку негрошового розрахунку. Без виправлення або пояснень це може бути інтерпретовано як порушення. Таким чином, щоб уникнути застосування штрафних санкцій та втрати статусу єдинника, ФОП має довести, що мала місце технічна помилка касира, а не реальна оплата сертифікатом.

2. Порушення вимог до заповнення фіскального чека (РРО/ПРРО). Незалежно від системи оподаткування, касова дисципліна вимагає правильного заповнення всіх реквізитів чека. Нагадаємо, що в фіскальному касовому чеку обов'язково повинні зазначатися:

- **Рядок 18** – позначення форми оплати («ГОТІВКА», «БЕЗГОТІВКОВА» тощо) та сума за цією формою,
- **Рядок 19** – засіб оплати (вид платіжного інструменту: наприклад, «ЕПЗ» – електронний платіжний засіб/картка, «Інтернет-банкінг», «Подарунковий сертифікат», тощо).

Неправильне зазначення засобу оплати (рядок 19) є помилкою в обов'язковому реквізиті. Податкове законодавство визначає, що **відсутність хоча б одного обов'язкового реквізиту або невідповідність його вимогам робить чек недійсним як розрахунковий документ**. ДПС в індивідуальній податковій консультації від 01.09.2025 №4681/ІПК чітко вказала: помилка при виборі «засобу оплати» прирівнюється до невидачі чека

покупцю. Іншими словами, якщо в чек внесено неправильний спосіб оплати, податкова може вважати, що підприємець **не провів розрахункову операцію належним чином**. За це передбачені штрафні санкції згідно із Законом про РРО. Зокрема, неправильні реквізити чека при перевірці можуть бути трактовані як невиданий чек, а штраф становитиме **100% вартості проданих товарів/послуг при першому порушенні та 150% при повторному**. Варто зазначити, що станом на серпень 2025 року всі послаблення воєнного часу скасовані, і штрафи за порушення РРО/ПРРО стягуються у повному розмірі.

Висновок по ризиках: залишати чек з неправильним способом оплати без уваги небезпечно. Формально такий чек свідчить про негрошову операцію, що загрожує єдиннику 15%-м податком і втратою спрощеної системи, а також кваліфікується як порушення вимог до розрахункових документів, що тягне значні штрафи.

Необхідність та порядок виправлення помилки в чеку

Виправити помилку в фіскальному чеку потрібно обов'язково, щойно вона виявлена. Це захистить ФОП і від претензій щодо негрошового розрахунку, і від штрафів за неправильний чек. Порядок дій залежить від того, коли помилку помітили:

- **Виправлення до закриття зміни (до формування Z-звіту).** Якщо ви виявили помилку в той самий день, коли пробито чек (до кінця робочої зміни), закон дозволяє анулювати помилковий чек і провести операцію заново. Податкова рекомендує такий алгоритм: спершу скасувати (сторнувати) неправильну операцію через РРО/ПРРО, а потім пробити новий правильний чек. Скасування помилкового чека в ПРРО відбувається шляхом реєстрації від'ємної суми (формування фіскального чека видачі коштів за формою № ФКЧ-2) або виконання функції «сторно» з обов'язковим посиланням на номер помилкового чека. Після цього проводиться **повторна розрахункова операція** – вже з

правильно зазначеним способом оплати (у вашому випадку – «Безготівкова (ЕПЗ/картка)» замість сертифіката). Новий чек передається покупцю (на папері або електронно), як того вимагає закон. В результаті помилковий запис буде сторновано, а в фіскальній базі даних залишиться коректна інформація про продаж за картковим розрахунком. Важливо скласти внутрішній **акт про скасування помилково проведеної суми**, в якому зазначити обставини помилки (номер і дату скасованого чека, суму, неправильний та правильний спосіб оплати тощо). Такий акт підписується відповідальною особою (продавцем, касиром) і затверджується підприємцем або керівником – він надалі слугуватиме документальним підтвердженням виправлення помилки. Практика показує, що виправлення помилки до закриття зміни усуває всі негативні наслідки: податковий орган бачить, що «негрошова» операція анульована і фактично замінена грошовою, а отже підстав для претензій немає.

- **Виправлення після закриття зміни (наступного дня).** Якщо помилку в чеку виявлено вже після того, як було закрито зміну і сформовано Z-звіт, ситуація складніша. Чинним законодавством **не передбачено можливості внести зміни у фіскальні дані після закриття зміни**. Тобто фіскальний чек з неправильним реквізитом вже зберігся в системі і його не можна видалити чи відкоригувати заднім числом. Податківці зазначають, що така помилка залишиться у звітності, що може призвести до розбіжностей (наприклад, між сумою в чеку та фактичними коштами в касі). **Юридично “анулювати” помилку наступного дня неможливо**, але потрібно підготуватися до можливих питань перевіряючих. Необхідно скласти внутрішній акт про виявлену помилку. В цьому акті слід детально описати ситуацію: що в такому-то фіскальному чеку за дату XX.XX.2025 р. помилково вказано засіб оплати «подарунковий сертифікат» замість фактичної оплати на картковий рахунок, кошти від покупця отримані в повному обсязі на рахунок ФОПа. Акт

підписується підприємцем та, за можливості, працівником-касиром, який допустив помилку, і зберігається разом з іншими первинними документами. Такий документ в майбутньому слугуватиме поясненням для податкової, що операція була грошовою, а позначення сертифіката – технічна помилка. **Додатково**, хоча прямої норми немає, багато бухгалтерів у практиці рекомендують все ж провести коригуючу операцію наступного дня: наприклад, оформити «повернення товару/коштів» на суму помилкового чека (що сторнує дохід, проведений як сертифікат), а потім знову пробити чек на ту саму суму з правильним способом оплати. Але такі дії треба виконувати дуже обережно, щоб не виникло плутанини у фінансових звітах. Якщо здійснювати повернення наступного дня, слід розуміти, що фактично гроші покупцю не повертаються – це лише технічна операція для виправлення записів. Обов'язково підкріпіть такий крок письмовим поясненням (внутрішнім актом). **Підсумовуючи**, після закриття зміни єдиним офіційно правильним шляхом є зберегти документальне пояснення помилки. Хоча анулювати чек вже не можна, наявність акту та дублюючого правильного чека (або хоча б виправлення у облікових регістрах) продемонструє добросовісність платника і може убезпечити від штрафів, якщо помилка була разовою і виправленою належним чином.

Офіційні роз'яснення та норми щодо подібних ситуацій

Державна податкова служба надавала низку роз'яснень, які стосуються як використання подарункових сертифікатів ФОП-єдинниками, так і виправлення помилок у фіскальних чеках:

- **Щодо подарункових сертифікатів у ФОП на єдиному податку.** Податківці однозначно заявляють про **заборону приймати подарункові сертифікати як оплату** для платників єдиного

податку 1–3 груп. Це впливає з норм ПКУ (п.291.6, пп.298.2.3 та ін.) і підтверджено в загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ЗІР та індивідуальних податкових консультаціях. Зокрема, у роз'ясненні в підкатегорії 107.04 ЗІР (та інших консультаціях) зазначено, що розрахунок за товари (послуги) раніше проданим подарунковим сертифікатом є **негрошовою формою, яка позбавляє ФОПа права працювати на спрощеній системі**. Продаж самих сертифікатів не заборонений прямо податковим законодавством, але їхнє погашення (отримання товарів/послуг в обмін на сертифікат) для єдинника є порушенням умов перебування на єдиному податку. Податкова радить підприємцям-єдинникам узагалі утриматися від використання схем з подарунковими сертифікатами, щоб не наражати себе на ризик анулювання свідоцтва платника ЄП. У вашому випадку важливо, що є **офіційні роз'яснення ДПС, які дозволяють обґрунтувати виправлення**: якщо ви продемонструєте, що фактична оплата була грошовою (на рахунок), то формально вимогу п.291.6 ПКУ не порушено – порушенням був лише технічний запис у чеку. Таким чином, посилаючись на роз'яснення про заборону негрошових розрахунків, ви можете аргументувати, що навмисного порушення не було і дохід отримано в грошовій формі.

- **Щодо виправлення помилок у чеках (рядок 19 – «засіб оплати»)**. Офіційні роз'яснення ДПС (зокрема, ІПК №4681/ІПК/99-00-07-03-01 від 01.09.2025) вказують на обов'язковість правильного заповнення реквізитів чека, особливо форми та засобу оплати. Податкова наголошує, що рядок 19 фіскального чека повинен містити фактичний засіб оплати, який використовувався при розрахунку. Вказувати узагальнено «безготівка» замість конкретного засобу – неправильно, так само як і обирати невірний тип платіжного інструменту. Відсутність чи помилка в цьому реквізиті робить чек дефектним і прирівнюється до його невидачі. Окремого штрафу саме за помилку в способі

оплати закон не встановлює, але **такий чек не приймається як розрахунковий документ**, тому штраф накладається за фактом неоприбуткування (невидачі) чека у розмірі, визначеному ст. 17 Закону про РРО (100% вартості проданого за перше порушення). Цю позицію підтверджено і в роз'ясненнях податківців на ресурсі ЗІР, і в коментарях Міністерства фінансів щодо нового порядку заповнення чеків. Таким чином, ДПС офіційно визнає критичність правильної вказівки способу оплати і вимагає від платників уважно перевіряти чеки.

- **Щодо порядку виправлення помилок.** Хоча прямих норм закону про механізм виправлення помилок у чеках мало, ДПС у консультаціях надає рекомендації, що були розглянуті вище. Зокрема, у ЗІР (категорія 109.10) та роз'ясненнях на регіональних ресурсах ДПС описано алгоритм виправлення ситуації, коли неправильно вказано форму/засіб оплати. В загальному вигляді податкова радить складати акт про помилку і **повторно проводити розрахункову операцію правильно**. Якщо це неможливо (зміна вже закрита), податківці фактично рекомендують зберегти документальні докази виправлення (внутрішній акт, дублюючий чек тощо) та пояснення причин, хоча сам чек у базі даних лишиться без змін. Такі роз'яснення ДПС мають індивідуальний або консультаційний характер, але їх варто дотримуватися, щоб у разі перевірки продемонструвати, що ви діяли згідно з рекомендаціями податкового органу.

Висновок: Помилково проведений спосіб оплати «подарунковий сертифікат» необхідно виправити та задокументувати. Отримана оплата на картку включається до доходу ФОПа-єдинника на загальних підставах. Неправильний чек слід анулювати (якщо можливо) і оформити правильно або, принаймні, скласти акт та повторно пробити чек із правильними реквізитами, щоб підтвердити грошовий характер операції. Офіційні норми ПКУ та роз'яснення ДПС однозначно забороняють негрошові розрахунки

для єдинників і передбачають суворі санкції за такі порушення, а також прирівнюють некоректно оформлений чек до невиданої квитанції зі штрафними наслідками. Тому для мінімізації ризиків ФОП має якомога швидше виправити помилку та мати документи, що підтверджують факт отримання коштів саме в грошовій формі. Це дозволить уникнути як донарахування податку 15%, так і штрафів за порушення правил РРО, довівши, що ситуація була технічною помилкою, а не спробою приховати або неправильно провести дохід.

І насамкінець.

Чи варто призупинити діяльність?

Отже, ситуація може призвести до фактичної перевірки (щодо порушень РРО) / камеральної перевірки (щодо негрошового розрахунку і порушення умов перебування на спрощеній).

Хоч в судовому порядку є можливість довести і рішення у спорі з податковою буде з високою імовірністю прийняте на користь платника, але податкова ніколи не обмежувалась перевіркою лише однієї події.

Тобто, під час фактичної перевірки перевірятимуться всі дотичні питання та задіюються доступні податківцям інструменти – перевірка оформлення працівників, співставлення часу роботи, дотримання порядку розрахунків за попередні періоди тощо, можлива контрольна закупка і т.д.

Саме тому консультанти рекомендують призупинити діяльність, перевести її на іншого ФОПа. Поточного ФОПа ж перевести на загальну систему і не пропускати по ньому діяльності, але й не закривати повністю.

Коли минуть строки давності (три роки) – можна знову спокійно працювати. Це істотно зменшить ризик виявлення помилок (які зараз неявні) та донарахування.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.

Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Указ № 538/2025: податкові перевірки та мораторій на втручання в бізнес

21 липня 2025 року уведено в дію рішення РНБО, що встановлює мораторій на **безпідставні перевірки бізнесу** та будь-яке надмірне втручання державних органів у діяльність підприємців в умовах воєнного стану. Мета рішення, зокрема, – зменшення тиску на сумлінний бізнес. Нижче проаналізовано положення указу з погляду податкових перевірок – хто підпадає під такі

перевірки, за яких умов вони проводяться та який підхід закладається до їх здійснення.

Категорії суб'єктів, охоплені податковими перевітками

Указ чітко визначає, для яких категорій платників податків податкові перевітки обмежуються або допускаються. Зокрема, Кабінету Міністрів доручено запровадити обмеження на проведення перевірок щодо двох груп суб'єктів:

- **Авторизовані економічні оператори (АЕО).** Підприємства, що мають статус АЕО, належать до категорії довірених бізнес-операторів. Відповідно до указу, **перевірки таких суб'єктів господарювання призупиняються** (не проводяться) в межах мораторію. Це означає, що компанії з підтвердженою надійністю та прозорістю (якими є АЕО) звільняються від планових податкових перевірок на період дії мораторію.
- **Підприємства / підприємці з незначним ступенем ризику.** Йдеться про бізнес із низьким рівнем податкових ризиків за оцінками контролюючих органів. Указ встановлює, що **суб'єкти господарювання, віднесені до незначного ризику, також не підлягають перевіркам** під час дії мораторію. Це спрямовано на те, щоб сумлінні платники податків, які не допускають суттєвих порушень, не зазнавали зайвого контролю.
- **Виняток – сфера підакцизних товарів.** Указ робить важливе уточнення: обмеження на перевірки **не поширюється** на суб'єкти, діяльність яких пов'язана з обігом підакцизних товарів (алкоголь, тютюн тощо). Тобто навіть якщо підприємство має статус АЕО чи низький ризик, але працює у високоризиковому «тіньовому» секторі підакцизної продукції, мораторій його **не захищає**. Такі галузі віднесені до особливо ризикових, щоб **не допустити появи**

нових «сірих» схем ухилення від сплати акцизів.

- **Інші категорії бізнесу.** Для підприємств, які не належать до АЕО чи категорії незначного ризику (тобто мають середній або високий ризик), **мораторій фактично не застосовується**. Отже, **звичайні та високоризикові платники** залишаються під наглядом податкових органів – **їхні перевірки можливі**, але за новими принципами (див. далі про умови та підхід). Таким чином, основний фокус контролю зміщується на бізнес із підвищеним ризиком порушень податкового законодавства.

Умови та порядок проведення податкових перевірок

Воєнний стан і мораторій. Указ набирає чинності з моменту оприлюднення (21 липня 2025 року) і запроваджує **тимчасове обмеження на перевірки бізнесу** в період дії воєнного стану. Фактично це означає, що **планові та безпідставні перевірки** з боку правоохоронних, податкових, митних та інших контролюючих органів **тимчасово заборонені**. Перевірки мають здійснюватися **лише у виключних випадках** – коли для цього є вагомі підстави.

Ризик-орієнтований підхід. Головна умова проведення будь-якої податкової перевірки за новими правилами – **наявність обґрунтованого ризику** потенційного порушення. Уряд зобов'язаний удосконалити методику так, щоб **контроль був точковим – тільки там, де є обґрунтовані ризики порушень**. Указ прямо передбачає запровадження **ризик-орієнтованого підходу при визначенні доцільності перевірок** суб'єктів господарської діяльності. Тобто рішення про проведення податкової перевірки повинно прийматися не довільно, а **на основі аналізу ризиків** – наприклад, виявлених показників можливого ухилення від оподаткування, порушень митних правил або контрабанди.

Порядок ініціювання перевірок. Відтепер органи Державної

податкової служби та інші контролюючі структури мають ініціювати перевірки **лише за наявності чітких критеріїв ризику**. Ручне або безсистемне втручання в діяльність підприємств має бути унеможливлене. Для цього в рішенні РНБО закладено заходи з **цифровізації системи державного нагляду**, аби усунути людський фактор у призначенні перевірок. Планується впровадити інтегрований автоматизований модуль, який відстежуватиме ризики та координуватиме перевірки між органами контролю, щоб **уникнути дублювання їхніх функцій**. Таким чином, ініціювання податкової перевірки відбуватиметься через систему ризик-менеджменту: **якщо автоматизований аналіз вказує на високий ризик порушення, тоді перевірку буде призначено**, і навпаки – за відсутності сигнальних ризиків перевірок не проводитимуть.

Часові рамки та координація. Уряд та інші органи отримали конкретні доручення з чіткими дедлайнами для впровадження нових правил. Зокрема, **невідкладно** слід підвищити ефективність податкового і митного контролю за згаданими умовами. Протягом одного місяця після указу необхідно проаналізувати чинне регулювання державного нагляду і подати пропозиції, як **мінімізувати негативний вплив перевірок на бізнес**, скоротити витрати підприємців на виконання вимог контролю та усунути паралельний нагляд різними органами. Це означає, що **мораторій має діяти доти, доки не буде створено оновлену систему контролю**, але вже зараз розпочато перегляд підходів. Додатково, правоохоронним органам і прокуратурі рекомендовано протягом місяця переглянути відкриті кримінальні провадження щодо підприємців та **закрити або пом'якшити ті з них, що безпідставно обмежують діяльність бізнесу**. Таким чином, на час **воєнного стану** фактично впроваджується мораторій, а після його завершення **нова система ризик-орієнтованих перевірок** має забезпечити збалансований контроль.

Загальний підхід до податкових перевірок у документі

Пріоритет – підтримка доброчесного бізнесу. Указ № 538/2025 закладає політику лояльності до сумлінних платників податків та переорієнтації контролю на реальні загрози. Головна ідея – **«не нашкодити» бізнесу, який працює чесно**, особливо в умовах війни, коли економічна активність критично важлива для держави. Рішення РНБО прямо вказує на необхідність **оптимізації податкового та митного контролю** і покращення умов ведення бізнесу. Це означає мінімізувати надмірні перевірки, усунути дублюючі або зайві контрольні процедури й знизити адміністративний тиск на підприємців. Прем'єр-міністр підкреслила, що завдання влади – **«прибрати штучні перешкоди, які блокують бізнес, і не допустити появи нових безпідставних проваджень»**. Таким чином, пріоритетом є створення передбачуваних умов для роботи бізнесу, аби підприємці могли зосередитися на розвитку, а не на обороні від перевіряльних органів.

Фокус на ризиках та серйозних порушеннях. Загальний підхід, визначений указом, – **ризикоорієнтований контроль**. Контролюючі органи (податкова, митниця тощо) мають спрямувати свої ресурси на **ділянки з високим рівнем ризику порушень** податкового та митного законодавства або схем контрабанди. Натомість низькоризикові та прозорі компанії отримують «іммунітет» від перевірок. Такий підхід дозволяє зосередитися на виявленні **тіньових схем**, масштабного ухилення від оподаткування, неправомірного користування податковими пільгами тощо, не відволікаючись на дрібні або формальні перевірки. **Виняткову увагу** приділено сферам підвищеного ризику (як-от ринок підакцизних товарів) – тут контроль не послаблюється, щоб держава могла ефективно боротися з правопорушеннями навіть у межах мораторію. Таким чином, **стратегія перевірок стає вибірковою**, базованою на аналізі ризиків: перевіряються передусім ті, хто потенційно завдає найбільших збитків бюджету

або займається незаконними операціями.

Обмеження та гарантії. Документ вводить не лише обмеження для контролерів, але й нові **гарантії захисту прав платників податків**. По-перше, вимагається впорядкувати діяльність самих органів контролю: оцінюватиметься **ефективність їх роботи** і запроваджуватиметься система показників, щоб виключити мотивацію до кількісних показників перевірок. По-друге, планується ряд законодавчих змін (рекомендованих Верховній Раді) для посилення захисту підприємців під час слідчих дій і перевірок. Зокрема, пропонується встановити, що **порушення кримінальних справ проти бізнесу погоджує лише керівництво прокуратури**, безпідставно арештоване майно має бути звільнене, а затяжні провадження без доказової бази – закриті. Ці принципи мають на меті **унеможливити використання перевірок чи розслідувань як засобу тиску на бізнес**. Отже, загальний підхід полягає в тому, щоб **контроль був цивілізованим та справедливим**: держава контролює лише коли є реальна необхідність, діє прозоро і цифровізовано, а права добросовісних платників податків захищені.

Цілі та очікувані наслідки. Указ спрямований на досягнення кількох стратегічних цілей. Перша – **стимулювання економіки під час війни**: зменшення перевірок і тиску має розкріпостити ділову активність, залучити інвестиції (окремо наголошено на захисті іноземних інвесторів) та зберегти робочі місця. Друга – **боротьба з тіньовою економікою**: концентруючи зусилля на проблемних зонах (акцизний сектор, контрабанда), держава сподівається перекрити схеми ухилення та збільшити надходження до бюджету від тих, хто раніше уникав оподаткування. Третя – **реформування системи держнагляду**: за час дії мораторію влада планує впровадити структурні зміни – від дерегуляції та спрощення умов ведення бізнесу до впровадження єдиної ризик-орієнтованої системи перевірок із високим рівнем цифровізації. Очікується, що **після скасування мораторію контролюючі органи діятимуть за новими стандартами**, коли пріоритет – якість, а не кількість перевірок. Такий підхід закладає принципи

партнерських податкових відносин держави та бізнесу: **«довіра, де можливо – контроль, де необхідно»**. Як наслідок, має зміцнитися економічна безпека країни та підвищитися ефективність податкового адміністрування без придушення підприємницької активності.

Висновок: Указ № 538/2025 впроваджує безпрецедентний для України крок – **мораторій на податкові та інші перевірки бізнесу**, що змінює сам фокус держави у податкових взаємовідносинах. На перше місце поставлено підтримку легальної діяльності і розвиток економіки в складний воєнний час. Натомість державний контроль трансформується у високоточний інструмент, що застосовується тільки за наявності ризиків чи порушень. Таким чином, документ встановлює новий баланс: **максимальна свобода добросовісному бізнесу – максимальна увага порушникам**, із чіткою метою оздоровлення ділового середовища та посилення економічної стійкості країни.

Приклади випадків та бізнесів, щодо яких не запрацює мораторій та тих, на кого мораторій розповсюджуватиметься.

Орієнтовний перелік видів діяльності, що залишаються в зоні податкового контролю, тобто будуть перевірятися навіть під час дії мораторію.

□ 1. Підвищений контроль – групи, що не звільняються від перевірок:

1.1. Підакцизні товари

Указ прямо виводить з-під дії мораторію усі види діяльності,

пов'язані з підакцизними товарами:

- **Виробництво алкоголю** (вина, горілчані вироби, пиво, сидр, тощо)
- **Роздрібна торгівля алкоголем**
- **Виробництво тютюнових виробів**
- **Роздрібна торгівля тютюном**
- **Виробництво пального**
- **Оптова або роздрібна торгівля паливом (АЗС, склади)**
- **Імпорт / експорт підакцизних товарів**

□ *Підстава:* ці сфери віднесено до зони високого податкового ризику через поширеність схем ухилення, обігу фальсифікату та контрабанди. Тому перевірки тут дозволені **незалежно від статусу платника** (навіть АЕО чи «низький ризик») .

1.2. Середньо- та високоризикові суб'єкти господарювання

Вказано, що мораторій не поширюється на компанії, які не віднесені до «незначного ризику».

Типові групи, що найчастіше класифікуються як **ризикові**, згідно з методиками ДПС:

- **Будівництво** (особливо з непрозорим субпідрядом)
- **Оптова торгівля металобрухтом, деревиною, зерном**
- **АйТі-фрілансери, які працюють через ФОП 3 групи у великих обсягах**

- Реклама, маркетинг, консалтинг (з ризиками дроблення та фіктивних послуг)
- Надання послуг іноземним замовникам без реєстрації КІК або з приховуванням доходів
- Фінансові послуги, мікрокредитування, обмін валют
- Сільське господарство з великою кількістю ФОП/оренди
- Транспорт і логістика, що працюють на готівку або з офшорами

□ *Підстава:* такі категорії часто потрапляють до **планів-графіків перевірок ДПС**, і навіть у період мораторію можуть бути охоплені **точковими перевітками** при виявленні ризиків (наприклад, невідповідність обсягів доходу, ухилення від ПДВ, фіктивні операції).

1.3. Платники, які мають ознаки тіньових схем

Указ передбачає ризик-орієнтований підхід, тож навіть у лояльних секторах можуть перевіряти:

- Платників, які подають уточнюючі звіти з мінусом / надміру великими збитками
- Компанії з нульовою звітністю, але активними рахунками
- ФОПів, які мають «підозрілу» кількість співробітників або контрагентів
- Юросіб, які регулярно отримують фінансову допомогу або мають ознаки дроблення

□ *Підстава:* автоматизовані системи ДПС мають право ініціювати перевірки при виявленні **аномалій у звітності або транзакціях**,

навіть якщо формально це низькоризиковий сектор.

□ 2. Звільнені від перевірок (під час дії указу):

2.1. Авторизовані економічні оператори (АЕО)

Платники, що мають спеціальний статус від митниці, підтверджений сертифікатом (АЕО типу С або F).

- Часто – логістичні компанії, імпортери, експортери
- Вони проходять попередній аудит і вважаються надійними

□ *Підстава:* указ встановлює, що перевірки таких суб'єктів тимчасово не проводяться .

2.2. Платники з незначним ступенем ризику

Категорія визначається згідно з методикою ризикоорієнтованого контролю. Може включати:

- Малий бізнес з прозорою структурою
- ФОП 1 та 2 групи без найманих осіб
- Компанії, що не мають експортно-імпортних операцій, без ПДВ, без збитків

□ *Підстава:* указ прямо вказує, що на період дії рішення перевірки таких платників не проводяться (виняток – підакцизні) .

□ Резюме: хто може підпасти під перевірку?

Категорія бізнесу	Підпадає під перевірку?	Пояснення
Підакцизні (алкоголь, тютюн, пальне)	☐ Так	Завжди під контролем
Середньо- та високоризикові галузі (будівництво, торгівля, логістика, консалтинг)	☐ Так	Якщо є ризики
АйТі-ФОП з великим доходом	☐ Так	Якщо підозра на дроблення
Схеми з нульовою звітністю / збитками / фіндопомогою	☐ Так	Якщо виявлено системні ризики
АЕО (авторизовані оператори)	☐ Ні	Мають «імунітет»
Низький ризик (ФОП 1–2 група, мікробізнес)	☐ Ні	За умовчанням не перевіряються

□ Маєте питання або сумніви щодо дій податкової?

Команда **“Вікторія”** готова захищати ваші інтереси – професійно, ґрунтовно, до очікуваного результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія